

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ОД ПОЖАРА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Заштиту од пожара, као саставни део друштвене самозаштите, организују и обезбеђују њено спровођење друштвено-политичке заједнице и њихови органи, месне заједнице, организације удруженог рада и друге самоуправне организације и заједнице, радни људи и грађани.

У циљу заштите живота људи и имовине од пожара, субјекти из става 1. овог члана, предузимају мере за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање живота људи и имовине угрожених пожаром, као и пружање помоћи у отклањању последица проузрокованих пожаром.

Члан 2.

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи нормативне, управне, организационо-техничке, превентивне, образовне, информативно-васпитне и друге природе.

Заштита од пожара се организује и непрекидно спроводи на свим местима и објектима који су изложени опасности од пожара.

II ОРГАНИЗОВАЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 3.

Општина у складу са својим правима и дужностима обезбеђује спровођење организације и мера заштите од пожара од стране организација удруженог рада и других самоуправних организација и заједница и државних органа (у даљем тексту: организације и органи) радних људи и грађана, као и предузима друге мере које имају за циљ унапређење заштите од пожара.

Прописом који у оквиру својих права и дужности доноси општина уређују се услови за заједничко деловање ватрогасних јединица са специјализованим ватрогасним јединицама цивилне заштите.

Члан 4.

Скупштина општине својом одлуком доноси план заштите од пожара.

Полазећи од стања и процене угрожености од пожара, план заштите од пожара из става 1. овог члана садржи нарочито:

1. мере за отклањање недостатака и унапређење стања заштите од пожара, са планом снабдевања водом, путевима, пролазима и прилазима, са дејством ватрогасних јединица, заједничким условима за деловање ових јединица са специјализованим ватрогасним јединицама

цивилне заштите, системом веза и начином обавештавања и поступком у случају пожара, начином обуке грађана и динамиком извршења мера и организације заштите од пожара;

2. организацију територијалних ватрогасних јединица, као и потребе и могућности оснивања добровољних ватрогасних јединица;

3. финансијска средства потребна за извршење мера и организацију заштите од пожара са динамиком реализације, и

4. графичку документацију.

Финансијска средства потребна за извршење мера и организацију заштите од пожара која су предвиђена планом заштите од пожара утврђују се средњорочним плановима развоја општине, а реализација обезбеђује годишњим планским актима о њиховом остваривању.

У циљу праћења извршења плана заштите од пожара из става 1. овог члана, најмање једном у току године преиспитује се његова садржина, оцењује усклађеност овог плана са новонасталим условима (урбанистичким, грађевинским, променом намене објеката и сл.) и прати динамика реализације финансијских средстава.

Члан 5.

Радни људи и грађани у месној заједници, у складу са њеним правима и дужностима, организују се и повезују са организацијама и органима у циљу организовања и спровођења мера заштите од пожара.

Радни људи и грађани у месној заједници предлажу измене и допуне општинских планова заштите од пожара, спроводе мере у вези организовања и оспособљавања радних људи и грађана за гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожене пожаром, упознају радне људе и грађане са мерама које треба предузети ради остваривања планова заштите од пожара, као и о њиховим дужностима у случају избијања пожара, предлажу и учествују у оснивању добровољних ватрогасних друштава и сарађују са другим субјектима друштвене самозаштите на свом подручју.

Члан 6.

Организације и органи непосредно организују заштиту од пожара и обезбеђују спровођење мера заштите од пожара прописаних овим законом и другим прописима.

Ради утврђивања одговарајуће организације и предузимања других мера потребних за успешно функционисање и спровођење мера заштите од пожара, организације и органи разврставају се у четири категорије угрожености од пожара, а у зависности од технолошког процеса, врсте материјала којег производе, прерађују или ускладиштавају, врсте материјала употребљеног за изградњу објекта и значаја објекта.

У прву категорију угрожености од пожара разврставају се нарочито оне организације удруженог рада и друге организације: које производе, користе или ускладиштавају експлозивне материје, запаљиве течности и запаљиве гасове; код којих се у технолошком процесу стварају прашине које са ваздухом граде експлозивне смеше; чији објекти су међусобно повезани запаљивим грађевинским конструкцијама и другим грађевинским елементима у једну целину погодну за брзо ширење и преношење пожара; и сличне организације удруженог рада и друге организације, као и оне које су од изузетног привредног значаја за друштвено-политичку заједницу или од интереса за народну одбрану.

У другу категорију угрожености од пожара разврставају се нарочито оне организације удруженог рада и друге организације: које производе и прерађују чврсте горивне материјале без стварања прашних експлозивних смеша; које прерађују и обрађују негориве материјале у усијаном и растопљеном стању; које употребљавају и држе мање количине запаљивих течности свих врста, као и организације и органи у чијим објектима се скупља или борави већи број лица (болнице, већи хотели, робне куће, спортски објекти, биоскопи, позоришта, музеји, концертне дворане и сл.), и сличне организације удруженог рада и друге организације.

У трећу категорију угрожености од пожара разврставају се организације удруженог рада и друге организације које производе и прерађују ватроотпорне и ватросталне материје, као и остали пословни и јавни објекти у којима су смештени организације и органи.

У четврту категорију угрожености од пожара разврставају се све остале организације и органи који нису обухваћени ст. 3-5. овог члана, а значајни су са становишта заштите од пожара (угоститељске, трговинске и занатске радње, продавнице, сервиси, мањи пословни и јавни објекти у којима су смештени организације и органи и други слични објекти).

Ближи пропис о условима, основама и мерилима за разврставање организација и органа у одговарајуће категорије угрожености од пожара донеће Извршно веће Скупштине Социјалистичке Републике Србије (у даљем тексту: Извршно веће).

Општински орган управе надлежан за унутрашње послове (у даљем тексту: општински орган), сходно основама, мерилима и условима из става 7. овог члана врши разврставање организација и органа у одговарајуће категорије угрожености од пожара.

Против решења из става 8. овог члана, не може се водити управни спор.

Изузетно, општински орган може, због привредног, културног, историјског и другог значаја делатности које врше организације и органи, одредити да оне буду разврстане у непосредно вишу категорију угрожености од пожара.

Члан 7.

Организације удруженог рада и друге организације разврстане у прву категорију угрожености од пожара дужне су да донесу план заштите од пожара и да имају ватрогасну јединицу са одговарајућим бројем радника на организовању и спровођењу превентивних мера заштите од пожара.

Организације и органи разврстани у другу категорију угрожености од пожара обавезни су да донесу планове заштите од пожара и да имају одговарајући број радника ради вршења послова сталног дежурства, непосредног гашења пожара и спровођења превентивних мера заштите од пожара (у даљем тексту: Служба заштите од пожара).

Организације и органи разврстани у трећу категорију обавезни су да имају најмање једног радника који непосредно организује и спроводи превентивне мере заштите од пожара (у даљем тексту: референт за заштиту од пожара).

Организације и органи разврстани у четврту категорију морају да имају најмање једног радника задуженог за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара.

Организације и органи из ст. 1. до 4. овог члана доносе самоуправни општи акт, односно други општи акт о заштити од пожара којим утврђују организацију, мере и послове у вези са спровођењем заштите од пожара.

Актом о разврставању организација и органа у одговарајуће категорије угрожености од пожара из члана 6. став 8. овог закона, општински орган утврђује број радника и техничку опремљеност за вршење послова заштите од пожара из ст. 1. до 4. овог члана.

Члан 8.

Организације и органи самоуправним општим актима, односно другим општим актима утврђују мере и послове у вези са спровођењем и унапређењем заштите од пожара, у складу са овим законом, одлукама и плановима заштите од пожара општине и другим прописима, а нарочито:

1. мере заштите од пожара;
2. организацију, делокруг и овлашћења ватрогасне јединице, службе заштите од пожара, односно права и обавезе референата или радника задужених за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;
3. права и обавезе пословодног органа, радника са посебним овлашћењима и одговорностима и осталих радника у вези са спровођењем заштите од пожара;
4. начин упознавања радника са мерама и опасностима од пожара и поступком у случају пожара;
5. начин извођења теоретске и практичне обуке и провере знања у вези са познавањем прописа из области заштите од пожара, као и руковању апаратима, средствима и опремом за гашење пожара;
6. поступак у вези са издавањем одобрења за извођење радова заваривања, резања и лемљења на привременим местима;
7. начин вршења унутрашње контроле спровођења заштите од пожара, као и дужности, овлашћења и одговорности радника који ту контролу врше;
8. одговорност радника због непридржавања прописаних мера заштите од пожара, и
9. дужности радника у случају избијања пожара и учешће у гашењу пожара.

Организације и органи који према одредбама овог закона нису обавезни да донесу план заштите од пожара, самоуправним општим актом, односно другим општим актом, поред питања из става 1. овог члана, уређују и:

1. техничку опрему и средства за гашење пожара, и
2. поступак у случају пожара.

Члан 9.

Полазећи од стања и процене угрожености од пожара, плановима заштите од пожара које доносе организације и органи, обухватају се нарочито:

1. мере за отклањање недостатака и унапређење стања заштите од пожара, са планом снабдевања водом, путевима, пролазима и прилазима, техничком опремом и средствима за гашење пожара, начином обавештавања, оперативним планом акције гашења пожара и динамиком извршења мера и организације заштите од пожара;

2. финансијска средства потребна за изршавање мера и организацију заштите од пожара са динамиком реализације, и

3. графичка документација.

Финансијска средства потребна за извршење мера и организацију заштите од пожара која су предвиђена планом заштите од пожара утврђују се средњорочним плановима развоја организација удруженог рада и других самоуправних организација и заједница, а реализација обезбеђује годишњим планским актима о њиховом остваривању.

Планови заштите од пожара из става 1. овог члана, морају да буду усаглашени са општинским плановима заштите од пожара.

О усаглашености плана заштите од пожара, из става 1. овог члана прибавља се мишљење од стране општинског органа.

III МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 10.

Просторним и урбанистичким плановима, као и одлукама које их замењују, поред општих услова предвиђених Законом о планирању и уређењу простора, у погледу мера заштите од пожара, утврђују се нарочито:

1. изворишта снабдевања водом, капацитети градске водоводне мреже који обезбеђују довољне количине воде за гашење пожара;

2. удаљеност између зона предвиђених за стамбене и јавне објекте и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене (складишта лако запаљивих течности, гасова и експлозивних материја);

3. удаљеност између објеката различите намене унутар индустријске зоне и објеката специјалне намене, која омогућава спровођење мера противпожарне заштите;

4. ширина путева који омогућавају приступ ватрогасним возилима до сваког објекта и њихово маневрисање за време гашења пожара;

5. простор за изградњу објеката за потребе ватрогасних јединица, добровољних ватрогасних друштава и њихових савеза, као и специјализованих ватрогасних јединица цивилне заштите.

Организације и органи који припремају планове из става 1. овог члана дужни су да најкасније 60 дана од дана одређеног за разматрање, општинском органу доставе ове планове ради давања сагласности о заступљености мера заштите од пожара.

Општински орган дужан је да сагласност достави организацији и органу из става 2. овог члана у року од 30 дана.

Члан 11.

При пројектовању и изградњи стамбених зграда и објеката за јавну употребу (робне куће, хотели, биоскопи, позоришта, библиотеке, школе, болнице, као и спортске, концертне и друге дворане), морају се обезбедити услови за сигурну евакуацију људи у случају пожара и уређаји и средства за гашење пожара.

Члан 12.

Орган управе надлежан за издавање одобрења за изградњу, адаптацију и реконструкцију објеката издаће одобрење за градњу под условом, да је претходно прибавио сагласност од надлежног органа управе за унутрашње послове на инвестиционо-техничку документацију у погледу мера заштите од пожара за: објекте организација и органа; пословне просторије; објекте за јавне намене; хидро и термо електране; трафо постројења изнад 1000 КВА; кућне котларнице изнад 63 KW; стамбене зграде преко четири спрата и све инсталације и уређаје у овим објектима.

За објекте у којима се производе, прерађују и држе запаљиве, експлозивне и друге опасне материје, магистралне цевоводе за транспорт запаљивих течности, гасоводе и све инсталације и уређаје у овим објектима, сагласност из става 1. овог члана издаје надлежни орган управе за унутрашње послове односно надлежни покрајински орган управе.

Сагласност на инвестиционо-техничку документацију у погледу мера заштите од пожара за објекте из ст. 1. и 2. овог члана, даје се за цео објекат, а када се објекат гради по деловима, за део тог објекта, ако тај део представља економско-техничку целину и може се самостално користити, односно ако ће изградња целог објекта трајати више година.

Уз инвестиционо-техничку документацију из ст. 1. и 2. овог члана подноси се посебан елаборат у коме се на сажет и целовит начин на основу графичких приказа, прорачуна и текстуалних објашњења морају приказати све мере заштите од пожара предвиђене у инвестиционо-техничкој документацији, ради оцене предвиђеног односа одабраног система заштите од пожара, његове функционалности и ефикасности.

Члан 13.

Грађевински објекти у којима се производе, прерађују и држе запаљиве, експлозивне и сличне материје могу се градити само на таквим местима и на такав начин да се тиме не ствара опасност од пожара и експлозије за друге објекте.

Члан 14.

Одобрење за коришћење, односно стављање у погон изграђеног, адаптираног или реконструисаног објекта, односно инсталације, уређаја и постројења из члана 12. став 1. овог закона може се издати тек када надлежни орган управе за унутрашње послове да сагласност органу надлежном за издавање одобрења да су у њима спроведене мере заштите од пожара, предвиђене у инвестиционо-техничкој документацији.

За објекте у којима се производе, прерађују и држе запаљиве, експлозивне и друге опасне материје, магистралне цевоводе за транспорт запаљивих течности, гасоводе и све инсталације у овим објектима одобрење из става 1. овог члана издаје надлежни орган управе за унутрашње послове, односно надлежни покрајински орган управе.

Члан 15.

Технолошки процеси у којима се користе или производе запаљиве и експлозивне материје или стварају експлозивне смеше могу се вршити само у објектима или просторијама које су од других објеката и просторија међусобно противпожарно одвојене.

Технолошки процеси из става 1. овог члана морају бити организовани на такав начин да, зависно од природе и услова производње, опасност од пожара буде отклоњена.

У објектима и просторијама у којима се врше технолошки процеси из става 1. овог члана постављају се уређаји који омогућавају благовремено откривање, јављање и гашење пожара.

Члан 16.

Организације и органи у чијим објектима су уграђени уређаји и инсталације намењени за откривање, јављање и гашење пожара, дужни су да уређаје и инсталације одржавају у исправном стању и да редовно врше проверу исправности тих уређаја и инсталација у целини, у складу са упутством произвођача.

О провери исправности уређаја и инсталација из става 1. овог члана, води се евиденција у коју се уносе подаци када је провера извршена, ко је проверу извршио и стручни налаз.

Члан 17.

У објектима и просторијама у којима се производе, прерађују, користе и држе запаљиве течности, запаљиви гасови, експлозивни и други лако запаљиви материјали или се стварају експлозивне смеше, није дозвољено:

1. пушење, употреба отворене ватре, светиљки са пламеном и средства за паљење;
2. коришћење уређаја и инсталација које могу изазвати пожар и експлозију;
3. употребљавати алат који варнички;
4. коришћење грејних уређаја са отвореном ватром, ужареним и прекомерно загрејаним површинама;
5. држање и смештај материјала који је склон самозапаљењу.

О мерама забране из става 1. овог члана, морају се на видном месту истаћи упозорења или знаци забране.

Члан 18.

У производним и пословним зградама и просторијама, као и у јавним стамбеним и другим грађевинским објектима и постројењима, електричне, вентилационе, топлотне, громобранске, канализационе и друге инсталације, димоводи и ложишта, морају се постављати и одржавати у исправном стању и према техничким прописима.

У објектима у којима се уграђују гасне и нафтоводне инсталације, поред обавезе из става 1. овог члана, ове инсталације морају бити изведене тако да не представљају опасност од пожара и експлозије.

У постојећим зградама за становање и зградама у којима се смешта или окупља већи број лица обезбеђује се најпотребнија опрема, уређаји и средства за гашење пожара и предузимају друге превентивне мере сходно техничким прописима.

За спровођење мера заштите из ст. 1. до 3. овог члана одговорни су: организације удруженог рада и друге организације, државни органи, самоуправне интересне заједнице становања, носиоци права коришћења стамбене и пословне зграде и просторије, односно сопственици породичне стамбене зграде, дела зграде или стана.

Члан 19.

Општине, месне заједнице, организације удруженог рада у области пољопривреде и пољопривредни произвођачи, за време жетве и вршидбе предузимају посебне мере заштите страних усева од пожара.

Под посебним мерама заштите стрних усева од пожара подразумевају се нарочито: организовање сталног дежурства, осматрачке службе, службе везе и обавештавања и контрола над спровођењем тих и других мера заштите од пожара.

Ближе прописе о посебним мерама заштите од пожара у пољопривреди доносе споразумно Републички секретаријат за пољопривреду, шумарство и водопривреду и републички секретар за унутрашње послове и републички секретар за народну одбрану.

Члан 20.

У објектима у којима се одржавају јавни скупови, приредбе, сајмови и слично, организатори су дужни да за време њиховог трајања обезбеде ватрогасну стражу.

У организацијама удруженог рада, самоуправним организацијама и заједницама ватрогасна стража се организује и у току процеса рада када је повећана опасност од избијања пожара.

Под ватрогасном стражом из ст. 1. и 2. овог члана подразумева се присуство лица стручно оспособљених за гашење пожара са одговарајућом опремом и средствима за благовремено гашење почетних пожара.

Члан 21.

Организације и органи, занатске, угоститељске и трговинске радње дужни су да имају уређаје, опрему и средства за гашење пожара, да обезбеде излазе и пролазе за евакуацију људи и имовине у случају пожара, да уклоне запрехе које би представљале сметњу за ефикасно гашење пожара, спасавање људи и имовине угрожене пожаром, преуреди, преместе уређаје и инсталације од којих прети опасност од избијања и ширења пожара.

Врсте урађаја, опреме и средстава из става 1. овог члана, као и места на којима се она постављају, одређују се сагласно упутству произвођача, а у зависности од површине простора, врсте процеса производње, технологије и слично, као и с тим у вези могућих узрока и врсте пожара.

Уређаји, опрема и средства за гашење пожара морају се одржавати у исправном стању, наменски користити, бити посебно означени и увек доступни за употребу.

Члан 22.

Организације и органи дужни су да редовно врше контролно испитивање и сервисирање превозних и ручних ватрогасних апарата и осталих ватрогасних средстава и опреме којима располажу у складу са упутством произвођача апарата, односно опреме.

Контролно испитивање и сервисирање апарата, средстава и опреме за гашење пожара могу да врше организације и органи који испуњавају посебне услове у погледу техничке опремљености и стручне оспособљености радника.

Постојање услова из става 2. овог члана утврђује општински орган.

Ближе услове из става 2. овог члана прописује Извршно веће.

Члан 23.

Запаљиви материјал не може се смештати на простору који није удаљен најмање 6 метара од објекта или дела објекта, уколико техничким прописима није другачије одређено.

Запаљиви материјал не може се смештати на таванима зграда, степенишном простору, ходницима и осталим пролазима.

У објектима и просторијама у којима се ускладиштава и држи запаљиви и други материјал (сировине, готови производи, амбалажа и др.) морају се обезбедити слободни пролази и прилази справама и уређајима за гашење пожара.

Члан 24.

Организације и органи дужни су да раднике упознају са опасностима од пожара на радном месту, као и у организацији и органу, мерама, употребом средстава и опреме за гашење пожара, поступком у случају пожара, као и са одговорношћу због непридржавања прописаних или наложених мера заштите од пожара.

Организације и органи су дужни да најмање једанпут у три године изврше обуку свих радника из области заштите од пожара, с тим да најмање једном у току године изврше практичну проверу знања.

Обука радника из става 2. овог члана врши се према програму којег доносе организације и органи, по прибављеном мишљењу надлежног органа управе за унутрашње послове.

Организације и органи су дужни да време одржавања обуке и провере знања из области заштите од пожара пријаве надлежном органу управе за унутрашње послове.

Радници су дужни да присуствују обуци и провери знања из области заштите од пожара.

Ближи пропис о минимуму садржине општег дела програма из става 3. овог члана донеће републички секретар за унутрашње послове (у даљем тексту: републички секретар).

Члан 25.

Органи управљања у организацијама удруженог рада и другим самоуправним организацијама и заједницама дужни су да обезбеде спровођење мера утврђених самоуправним општим актом из

члана 8. овог закона и планом заштите од пожара и најмање двапут годишње да размотре стање заштите од пожара.

Пословодни органи и радници који имају посебна овлашћења и одговорности у организацијама удруженог рада и другим самоуправним организацијама и заједницама и функционер који руководи органом управе, сваки у свом делокругу непосредно су одговорни за спровођење мера заштите од пожара, а нарочито за примену прописаних и наложених мера, одржавања у исправном стању и наменску употребу уређаја, опреме и средстава за гашење пожара, као и за недовољну оспособљеност, односно оспособљеност радника за минимум знања у руковању опремом и средствима за гашење пожара, упознавање радника са опасностима од пожара и начином употребе уређаја, опреме и средстава за гашење.

Члан 26.

При изградњи водоводне мреже са пожарним хидрантима мора се обезбедити проточни капацитет и притисак за ефикасно гашење пожара.

Организације и органи дужни су да обезбеде редовно вршење контроле проточног капацитета и притиска воде у хидрантској мрежи, а најмање једном у шест месеци, о чему воде евиденцију.

У насељеним местима, организацијама и органима и јавним објектима, који се налазе на теренима на којима нема водоводне мреже, потребне количине воде за гашење пожара обезбедиће се путем бунара, резервоара, изградње приступних путева до изворишта воде, или на други погодан начин.

Члан 27.

Организације и органи не могу користити уређаје, техничку опрему и средства намењена за гашење пожара, ако не одговарају прописаним југословенским стандардима.

Члан 28.

За спровођење прописаних и наложених мера заштите од пожара одговоран је сопственик, етажни власник, односно корисник објекта, самоуправна интересна заједница становања, а у организацији и органу инокосни пословодни орган, односно старешина органа и лица одређена самоуправним општим актом, односно другим општим актом организације, односно органа.

Члан 29.

Одређеним пословима у вези са унапређивањем противпожарне заштите могу се бавити организације удруженог рада и друге организације које испуњавају услове у погледу техничке опремљености и располажу стручним кадровима за квалитетно вршење послова унапређења противпожарне заштите.

Под одређеним пословима унапређења заштите од пожара подразумевају се послови:

1. израде студија организације заштите од пожара;
2. израде анализа постојећег стања заштите од пожара;
3. израде програма за санирање и унапређивање заштите од пожара;

4. израде анализа о зонама опасности и одређивање ових зона на местима која су угрожена од настанка експлозивних смеша;
5. пројектовања уређаја и инсталација за детекцију, дојаву и гашење пожара;
6. испитивање физичко-хемијских особина, чврстих, течних и гасовитих запаљивих материја, као и погодности коришћења ових материјала у објектима угроженим од пожара.

За вршење послова из става 2. тач. 1, 2, 3. и 5. овог члана организације удруженог рада и друге организације које се баве унапређењем противпожарне заштите морају имати раднике са високом школском спремом, односно ВИИ1 степеном стручне спреме, а за обављање послова под тач. 4. и 6. става 2. овог члана и раднике са средњом школском спремом, односно ИВ степеном стручне спреме и да имају опремљену лабораторију за физичко-хемијска испитивања, односно за високонапонска и нисконапонска испитивања електро-опреме.

Ближе услове за вршење послова из става 2. овог члана, прописује републички секретар.

Организације удруженог рада и друге организације из става 1. овог члана ако престану да испуњавају услове потребне за вршење послова унапређивања противпожарне заштите, не могу се даље бавити овим пословима.

Постојање услова из ст. 1. и 5. овог члана утврђује Републички секретаријат за унутрашње послове (у даљем тексту: Републички секретаријат).

IV ВАТРОГАСНЕ ЈЕДИНИЦЕ

Члан 30.

Ради учествовања у спровођењу превентивних мера заштите од пожара, за гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожених пожаром оснивају се ватрогасне јединице. Ове јединице учествују у спречавању и сузбијању других елементарних несрећа и спасавању људи и имовине угрожених овим несрећама.

Ватрогасне јединице могу бити професионалне и добровољне.

Професионалне јединице су територијалне ватрогасне јединице и ватрогасне јединице организације удруженог рада.

Добровољне ватрогасне јединице су јединице које оснивају добровољна ватрогасна друштва.

Члан 31.

Насељено место које има преко 10.000 становника мора имати ватрогасну јединицу способну за гашење пожара.

Члан 32.

Две или више организација удруженог рада или других организација које су по одредбама овог закона обавезне да оснују ватрогасне јединице могу споразумно основати једну заједничку ватрогасну јединицу.

Члан 33.

Територијалне ватрогасне јединице оснива скупштина општине за целу територију општине или њен део.

Две или више општина могу да образују заједничку територијалну ватрогасну јединицу.

Кад су општине у оквиру једне међуопштинске регионалне заједнице образовале заједничку територијалну ватрогасну јединицу, у општини у којој се не налази седиште те јединице, обавезно постоје делови те јединице способни за гашење пожара.

Републички секретар доноси ближе прописе о организацији територијалних ватрогасних јединица, минималном броју ватрогасаца, минимуму техничке опреме, њиховом устројству и дисциплини и начину вршења службе у овим јединицама.

Члан 34.

У општинском органу образује се територијална ватрогасна јединица као његова унутрашња организациона јединица.

Величина и број радника територијалне ватрогасне јединице утврђује се у зависности од процене стања и степена угрожености од пожара предвиђених планом заштите од пожара у општини, броја и величине ватрогасних јединица у организацијама удруженог рада и добровољним ватрогасним друштвима, као и величине, техничке опремљености и кадровске оспособљености територијалних ватрогасних јединица у другим општинама исте међуопштинске регионалне заједнице са којима је у складу са законом образован један заједнички општински орган управе надлежан за унутрашње послове.

Ближе критеријуме за одређивање величине и бројног састава територијалне ватрогасне јединице прописује републички секретар.

Члан 35.

Одредбе Закона о унутрашњим пословима које се односе на раднике на одређеним дужностима примењују се и на раднике територијалних ватрогасних јединица.

Радницима територијалних ватрогасних јединица који раде на оперативним дужностима стаж осигурања рачуна се у увећаном трајању који не може бити мањи од 15 месеци за 12 месеци ефективно проведених на тим дужностима.

Задатке и послове на оперативним дужностима у територијалним ватрогасним јединицама, на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, степен увећања стажа осигурања, као и обим одговарајућег снижења старосне границе, утврђује Републичка самоуправни интересна заједница пензијског и инвалидског осигурања радника - Београд, на предлог Републичког секретаријата.

Члан 36.

Ватрогасне јединице су дужне да међусобно сарађују и једна другој пружају помоћ.

Члан 37.

Поред општих услова за заснивање радног односа, посебне психофизичке и здравствене способности за рад на пословима заштите од пожара, положеног стручног испита, лица за рад на овим пословима треба да испуњавају и следеће услове:

1. радник који руководи ватрогасном јединицом и службом заштите од пожара мора да има најмање вишу школску спрему, односно ВИ степен стручне спреме, а радник на организовању и спровођењу превентивних мера заштите од пожара из члана 7. став 1. овог закона најмање вишу школску спрему односно ВИ степен школске спреме - техничке струке, као и да има одговарајуће радно искуство на пословима заштите од пожара;
2. референт за заштиту од пожара и радник задужен за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара мора да има најмање средњу школску спрему, односно одговарајући ИВ или ИИИ степен стручне спреме - техничке струке и одговарајуће радно искуство на пословима заштите од пожара;
3. радници ватрогасних јединица, радници служби заштите од пожара, као и други радници који раде на пословима заштите од пожара, морају да имају најмање средњу школску спрему, односно одговарајући ИВ или ИИИ степен стручне спреме.

Радници из става 1. тачка 3. овог члана који се први пут примају или распоређују на рад на послове заштите од пожара не смеју бити старији од 35 година.

Поред услова из ст. 1. и 2. овог члана, радници територијалних ватрогасних јединица морају да испуњавају и посебне услове за заснивање радног односа прописане Законом о унутрашњим пословима.

Члан 38.

Лице које први пут заснива радни однос, као и лице које је у другој организацији и органу провело на раду до годину дана, прима се на рад на послове заштите од пожара у својству приправника.

Приправнички стаж за приправника са средњом школском спремом, односно одговарајућим IV или III степеном стручне спреме, траје девет месеци од чега шест месеци на практичном раду, а три месеца на организованој стручној настави из области заштите од пожара.

Приправнички стаж за приправника са вишом (VI степеном стручне спреме), односно високом школском спремом (VII1 степена стручне спреме), траје годину дана, од чега девет месеци на практичном раду, а три месеца на организованој стручној настави из области заштите од пожара.

По завршеном приправничком стажу приправник је дужан да положи стручни испит најкасније у року од шест месеци по истеку приправничког стажа.

Лице примљено на рад на послове заштите од пожара, са радним искуством дужим од једне године, које нема положен стручни испит за рад на овим пословима, полаже стручни испит по програму за приправника, када проведе три месеца на организованој стручној настави из области заштите од пожара, а најкасније у року од годину дана од дана ступања на рад.

Приправник, односно лице примљено на рад на послове заштите од пожара, које је у добровољној ватрогасној јединици најмање пет година добровољно учествовало у оперативним задацима заштите од пожара, односно ако има одговарајућу школску спрему односно

одговарајући степен стручне спреме за вршење послова заштите од пожара, може да полаже стручни испит и без похађања стручне наставе из области заштите од пожара.

Приправнику, односно раднику из става 5. овог члана, који у прописаном року не положи стручни испит, престаје радни однос.

Организовану стручну наставу из ст. 2, 3. и 5. овог члана, могу изводити организације удруженог рада и друге организације које, поред општих услова за извођење наставе, морају имати:

1. средства, опрему и учила за стручно оспособљавање радника на пословима заштите од пожара, и
2. одговарајући стручни кадар за теоретску и практичну наставу.

Ближе услове из става 8. овог члана, прописује републички секретар.

Стручна настава из ст. 2, 3. и 5. овог члана за раднике територијалних ватрогасних јединица врши се на курсевима које организује Републички секретаријат.

Члан 39.

Стручни испити прописани овим законом полажу се по утврђеном програму.

Програм стручног испита, услове и начин полагања, висину трошкова испита, као и износ накнада за рад у испитној комисији, прописује републички секретар.

Стручни испити из става 1. овог члана полажу се пред испитном комисијом коју образује функционер који руководи општинским органом.

Трошкове првог полагања стручног испита сnose организације и органи у којима кандидати раде.

Радници територијалних ватрогасних јединица стручни испит из става 1. овог члана полажу пред испитном комисијом коју образује републички секретар. Трошкове полагања стручног испита сноси Републички секретаријат.

Трошкове поновног полагања стручног испита или поправног испита сноси кандидат.

Члан 40.

Радници територијалних ватрогасних јединица дужни су да носе прописану униформу за вршење послова и задатака, а приликом гашења пожара и спасавања људи и имовине угрожене пожаром и прописану заштитну опрему.

Ближе прописе о униформи, функционалним ознакама и заштитној опреми радника територијалних ватрогасних јединица, као и изгледу униформе ватрогасних јединица организација удруженог рада доноси републички секретар.

Члан 41.

Ватрогасне јединице организација удруженог рада и других организација, као и ватрогасне јединице добровољних ватрогасних друштава из члана 45. став 1. овог закона дужне су да воде

прописану евиденцију и да извештавају општински орган о извршавању задатака из свог делокруга и да општинском органу достављају податке на њихов захтев.

Ближи пропис о евиденцијама и начину извештавања општинског органа од стране ватрогасних јединица доноси републички секретар.

V ДРУШТВЕНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 42.

Ради организованог добровољног учествовања радних људи и грађана у превентивном деловању у области заштите од пожара, пропагирању и популарисању ватрогаства, као и ради учествовања у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром и елементарним непогодама и вршења других активности и задатака у вези са заштитом од пожара, у складу са законом и планом заштите од пожара, радни људи и грађани могу оснивати добровољна ватрогасна друштва и њихове савезе, као друштвене организације за област заштите од пожара.

Добровољна ватрогасна друштва и савези, у остваривању активности из става 1. овог члана, покрећу, организацију и спроводе акције за развијање и популаризацију свих облика заштите од пожара; старају се о стручном оспособљавању и техничком опремању добровољних ватрогасних јединица; брину се о унапређивању самоуправног организовања добровољног ватрогаства; развијају самозаштиту и техничку културу у области заштите од пожара; организују пропагандну делатност (издавање стручних публикација, јавне вежбе, такмичења, смотре, изложбе, саветовања и сл.); организују и врше стручно оспособљавање и усавршавање радника на пословима заштите од пожара.

Члан 43.

У остваривању функције превентивног деловања у области заштите од пожара, на предлог општинског органа, скупштина општине у складу са својим правима и дужностима може, у зависности од организованости заштите од пожара на својој територији, одлуком поверити добровољним ватрогасним друштвима и њиховим савезима да остварују увид, предлажу мере и предузимају друге прописане радње у циљу унапређења стања заштите од пожара, и то:

1. стамбеним објектима;
2. мањим угоститељским објектима;
3. домаћинствима пољопривредних произвођача, а нарочито за време жетве и вршидбе;
4. продавницама, пијацама, тржницама и сличним објектима;
5. објектима појединача који личним радом средствима у својини грађана врше одређене привредне, угоститељске и сличне делатности; и
6. парковима, шумама и сличним површинама.

О нађеном стању и мерама које треба предузети на отклањању узрока који могу довести до избијања и ширења пожара, добровољна ватрогасна друштва и њихови савези обавештавају власника објекта, односно органе одговорне за спровођење мера заштите од пожара у организацијама удруженог рада и другим организацијама.

Ако власник, односно органи из става 2. овог члана не изврше предложене мере за отклањање узрока који непосредно могу довести до избијања пожара, добровољна ватрогасна друштва и њихови савези, о томе, обавештавају општински орган коме је поверено вршење надзора у тим објектима.

Надзор над вршењем поверених послова из става 1. овог члана врши општински орган.

Члан 44.

Добровољно ватрогасно друштво, односно савез мора имати у свом саставу добровољну ватрогасну јединицу стручно и технички оспособљену за гашење пожара, ако је на то планом заштите од пожара обавезано.

Под ватрогасном јединицом стручно и технички оспособљеном за гашење пожара подразумева се она ватрогасна јединица која има минималан број људи, техничке опреме и средстава, који су на основу закона прописани за територијалну ватрогасну јединицу организовану као ватрогасна група.

Добровољно ватрогасно друштво и савез могу у добровољну ватрогасну јединицу примати на рад професионалне ватрогасце.

Лице које није навршило 16 година живота и обучено за гашење пожара, не може у саставу добровољне ватрогасне јединице да учествује у гашењу пожара.

Члан 45.

Добровољна ватрогасна друштва и савези у оквиру пионирских и омладинских секција за противпожарну заштиту организују и спроводе активности на васпитању и стручном оспособљавању подмлатка у добровољном ватрогасству, развијајући код младих људи социјалистичку самоуправну одговорност, свесну дисциплину и социјалистички морал у циљу припреме за лично, самоиницијативно, свесно, добровољно и активно учешће у остваривању задатака и циљева друштвене самозаштите, посебно у области заштите од пожара.

Члан 46.

Друштвено-политичке заједнице, организације и органи помажу добровољна ватрогасна друштва у спровођењу активности за које су основани.

Ако се планом заштите од пожара предвиђају обавезе добровољних ватрогасних друштава у спречавању и гашењу пожара и отклањању последица елементарних и других несрећа, у том случају друштвено-политичке заједнице, организације и органи дужни су да обезбеде и одговарајуће услове, средства и техничку опрему за та друштва.

VI ГАШЕЊЕ ПОЖАРА И НАКНАДЕ

Члан 47.

Сваки грађанин који примети пожар дужан је да га угаси, ако то може да учини без опасности за себе илии другога.

Ако грађанин не може сам да угаси пожар, дужан је да о пожару одмах обавести најближу ватрогасну јединицу, станицу милиције или ма који општински орган.

Организације и органи дужни су да о сваком пожару који настане у овим организацијама, односно органима, одмах обавесте општински орган.

Члан 48.

У гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, дужне су да учествују организације и органи, својом радном снагом, алатом, превозним, техничким и другим одговарајућим средствима погодним за пружање помоћи у гашењу и отклањању последица пожара, а грађани још и својим личним радом, на начин и под условима утврђеним законима и прописима донесеним на основу закона.

Члан 49.

Организације и органи не смеју да ангажују радника ватрогасне јединице да гаси пожар ако није стручно оспособљен за гашење пожара.

Члан 50.

Ватрогасна јединица чим сазна да је избио пожар на њеном подручју дужна је да одмах предузме мере за гашење пожара.

Члан 51.

Кад ватрогасна јединица не може сама да угаси или локализује пожар, руководилац акције гашења пожара затражиће помоћ од других ватрогасних јединица са територије општине.

Кад се гашење пожара не може постићи на начин из става 1. овог члана општински орган може затражити од општинских органа суседних општина да учествују са својим ватрогасним јединицама у гашењу пожара.

Општински орган од кога је тражена помоћ дужан је да пружи ту помоћ, али ће при томе обезбедити неопходан број ватрогасаца и техничку опрему за заштиту сопственог подручја.

Члан 52.

Гашењем пожара руководи руководилац ватрогасне јединице која је прва започела да гаси пожар, ако се руководиоци ватрогасних јединица, које учествују у гашењу пожара, другачије не споразумеју.

Члан 53.

У циљу несметаног гашења пожара и заштите људи и имовине угрожених пожаром, руководилац акције гашења пожара има право и дужност да:

1. забрани приступ непозваним лицима на место гашења пожара као и саобраћај поред тога места;
2. нареди евакуацију лица и имовине из угрожених просторија и објеката;
3. нареди прекид довођења електричне струје, гаса и течних горива;

4. нареди употребу воде и других средстава за гашење пожара коју користе грађани, организације и органи ако се на други начин не може обезбедити потребна количина воде, односно других средстава за гашење пожара;
5. нареди коришћење возила грађана, организација и органа ради превоза повређених у пожару, евакуације лица и имовине и допремања средстава за гашење пожара;
6. нареди делимично или потпуно рушење објеката или делова објеката који нису захваћени пожаром, у случају да се на други начин не може обезбедити гашење пожара или спасавање живота људи;
7. предузме мере за обезбеђење евакуисане имовине;
8. насилно отвори закључани објекат или просторију ради гашења пожара и спасавања људи и имовине;
9. нареди лицима која станују у непосредној близини места пожара, као и лицима која се затекну на месту пожара, да пруже помоћ у гашењу пожара и спасавању људи и имовине.

Руководилац акције гашења пожара, дужан је да предузме све потребне мере да се сачувају трагови и предмети који могу да послуже за утврђивање узрока пожара.

Члан 54.

У случају избијања пожара ширих размера, општински орган може наредити свим способним лицима са територије општине, која су старија од 16 година, да учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине.

Општински орган може наредити грађанима, организацијама и органима да ватрогасним јединицама ставе на располагање алат, превозна, техничка и друга средства потребна за гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожених пожаром.

Члан 55.

Територијалне ватрогасне јединице дужне су да пруже помоћ војним ватрогасним јединицама, на тражење надлежног војног старешине.

У случају из става 1. овог члана, гашењем пожара руководи старешина војне ватрогасне јединице, а ако таквог нема, сходно ће се применити одредба из члана 52. овог закона.

Члан 56.

Ватрогасне јединице могу пружати помоћ у гашењу пожара, спасавању људи и имовине угрожених пожаром и на територији суседне државе ако се таква помоћ затражи.

Одобрење за пружање помоћи даје функционер који руководи општинским органом. О датом одобрењу обавештава се Републички секретаријат.

Члан 57.

Ако је за гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожених пожаром потребна помоћ ватрогасних јединица суседне државе, ту помоћ тражи функционер који руководи општинским органом. О затраженој помоћи обавештава се Републички секретаријат.

Члан 58.

Грађани који су у радном односу, а учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром имају право на накнаду личног дохотка за време одсуствовања са рада.

Грађани који врше самосталну пољопривредну, занатску или другу делатност имају право на накнаду изгубљене зараде за време учествовања у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром.

Накнаде из ст. 1. и 2. овог члана исплаћују се из средстава општине на чијем подручју је гашен пожар, односно организације и органа чија је имовина спасавана.

Члан 59.

Организације, органи и грађани који по одредбама овог закона стављају на располагање ватрогасној јединици алат, превозна, техничка и друга средства за гашење пожара и спасавање људи и имовине, имају право на накнаду штете која настане на овим средствима приликом гашења или у вези са гашењем пожара.

Организације, органи и грађани имају право и на накнаду трошкова за коришћење уређаја и средстава који су употребљени за гашење или у вези са гашењем пожара, односно отклањањем последица пожара у случајевима из члана 53. став 1. тач. 4. и 5. овог закона.

Право из става 2. овог члана не припада организацијама, органима и грађанима код којих је гашен пожар или је постојала непосредна опасност да буду угрожени пожаром.

Накнаду штете и трошкова из ст. 1. и 2. овог члана сноси организација и орган за чије потребе је ангажована ватрогасна јединица, односно општина на чијој територији је гашен пожар.

Члан 60.

Општина, организације и органи и добровољно ватрогасно друштво, чија је ватрогасна јединица учествовала у гашењу пожара или спасавању људи и имовине ван подручја за које је јединица основана, има право на накнаду:

1. трошкова доласка људства и допреме справа, опреме и средстава и трошкова њиховог повратка;
2. причињене штете на справама и опреми за време доласка и повратка, ако штета није настала услед дотрајалости справа и опреме или грубом непажњом ватрогасне јединице;
3. утрошених средстава у гашењу пожара и спасавању људи и имовине.

Накнаду из става 1. овог члана у висини причињених трошкова, односно настале штете, сноси организација и орган који је тражио помоћ за гашење пожара и спасавање људи и имовине, односно општина на чијој територији је гашен пожар.

Члан 61.

Чланови ватрогасних друштава и друга лица која су по основу радног односа или по неком другом основу социјално осигурана, а која при гашењу пожара, спасавању људи и имовине угрожених пожаром, елементарним и другим непогодама при отклањању последица елементарних и других несрећа, одласку на вежбе, на вежби и на повратку са вежбе противпожарне заштите, као и за време стручног усавршавања, које организује ватрогасно друштво или ватрогасни савез, погину, буду повређени или се разболе, а та болест наступи непосредно или искључиво као последица вршења наведених дужности, имају права из здравственог односно пензијског и инвалидског осигурања као да су претрпела несрећу на свом редовном послу.

Чланови добровољних ватрогасних друштава и друга лица, која по свом редовном занимању нису социјално осигурана, осигурани су у здравственом и инвалидском осигурању као лица која учествују у организованим јавним радовима, ако под околностима наведеним у ставу 1. овог члана, погину, буду повређени или се разболе, а та болест наступи непосредно или као искључива последица вршења активности по основу по којем су осигурани.

VII УПРАВНИ НАДЗОР У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 62.

Надзор над спровођењем прописа и мера заштите од пожара утврђених законом и прописима донесеним на основу закона врши надлежни орган управе за унутрашње послове.

Надзор из става 1. овог члана обухвата надзор над законитошћу рада организација и органа и инспекцијски надзор.

Члан 63.

У вршењу надзора над законитошћу рада, надлежни орган управе за унутрашње послове остварује увид у самоуправни општи акт којим се уређује организација, мере и послови у вези са спровођењем заштите од пожара ради утврђивања његове сагласности са овим законом, на основу овог закона донетим прописима, одлукама скупштина општина, техничким нормативима и стандардима и другим прописима из области заштите од пожара.

Ако надлежни орган управе за унутрашње послове утврди да самоуправни општи акт није у сагласности са прописима из става 1. овог члана наложиће организацији удруженог рада и другој самоуправној организацији и заједници да најкасније у року од 60 дана утврђену несагласност отклони.

Ако организација удруженог рада и друга самоуправна организација и заједница у одређеном року не отклони утврђену несагласност, надлежни орган управе за унутрашње послове, о томе ће обавестити скупштину општине ради предузимања мера утврђених законом.

Члан 64.

У вршењу инспекцијског надзора код организација и органа, грађана и грађанских правних лица надлежни орган управе за унутрашње послове остварује непосредни увид у спровођењу мера заштите од пожара прописаних овим законом, организовање ватрогасних јединица и служби заштите од пожара и других мера, права и обавеза прописаних овим законом, одлукама општинске скупштине, техничким нормативима и стандардима из области заштите од пожара.

Члан 65.

Општински орган врши све послове управног надзора за заштиту од пожара осим оних који су овим законом или посебним прописима стављени у надлежност Републичког секретаријата.

Члан 66.

Републички секретаријат, поред послова који су му законом стављени у надлежност у области заштите од пожара, врши и то:

1. инспекцијски надзор над спровођењем прописа о заштити од пожара и надзор над законитошћу рада у организацијама удруженог рада које се баве производњом за војне потребе;
2. даје сагласност на инвестиционо-техничку документацију и одобрава локацију за објекте организација удруженог рада које се баве производњом за војне потребе, у погледу заступљености мера заштите од пожара;
3. даје сагласност на инвестиционо-техничку документацију за нафтоводе и гасоводе који повезују подручја две или више међуопштинских регионалних заједница, односно подручје међуопштинске регионалне заједнице са територијом града Београда;
4. уз прибављање мишљења надлежних органа у покрајини даје сагласност на инвестиционо-техничку документацију за нафтоводе и гасоводе који повезују територију социјалистичких аутономних покрајина са подручјем Социјалистичке Републике Србије, ван територија социјалистичких аутономних покрајина; и
5. учествује у вршењу увиђаја код већих пожара и предузима мере за утврђивање узрока пожара и отклањања штетних последица.

Члан 67.

Управни надзор из области заштите од пожара врше овлашћени радници органа унутрашњих послова (у даљем тексту: инспектори).

Члан 68.

Организације, органи и грађани дужни су да омогуће инспекторима несметано вршење управног надзора у области заштите од пожара и пружају им потребне податке и обавесте у вези са овим пословима.

Члан 69.

У вршењу надзора над спровођењем прописа у области заштите од пожара инспектори сарађују са другим инспекцијским органима, службама и организацијама.

Кад инспектор приликом вршења надзора утврди повреду прописа из надлежности другог инспекцијског органа, обавестиће о томе одговарајући инспекцијски орган.

Члан 70.

Ако организације, органи и грађани нису спровели прописане мере за заштиту од пожара, надлежни орган управе за унутрашње послове покренуће прекршајни поступак, односно издаће налог о извршењу тих мера и одредити рок за њихово извршење.

Члан 71.

Надлежни орган управе за унутрашње послове може, поред прописаних мера за заштиту од пожара, решењем одредити предузимање и следећих мера:

1. да забрани употребу оруђа и средстава од којих прети непосредна опасност за избијање пожара или експлозије, док се не предузму мере да се опасност отклони;
2. забрани вршење одређеног посла у објекту, просторији, односно простору од кога очигледно прети опасност за избијање и ширење пожара, ако се другим противпожарним мерама (преуређивање објекта, просторије, постављањем противпожарних запрека и сл.) ова непосредна опасност не може отклонити.
3. да се изврши преграђивање и друге адаптације на објектима у циљу спречавања избијања и ширења пожара;
4. да забрани пушење и употребу отворене ватре и светиљке са отвореним пламеном на одређеном месту;
5. да се изврши набавка неопходно потребне ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара као и њихово одржавање у исправном стању;
6. да забрани употребу уређаја, опреме и средстава за гашење пожара ако не одговарају југословенским стандардима или ако не поседују атест одређене стручне установе;
7. да одреди и друге мере које имају циљ да спрече непосредно избијање и ширење пожара.

Жалба против решења из претходног става под тач. 1, 4, 6. и 7. не одлаже његово извршење.

Члан 72.

О извршеном инспекцијском прегледу инспектор је дужан да сачини записник. Примерак записника уручује организацији и органу код кога је извршен преглед.

Члан 73.

Општински орган дужан је да води прописану евиденцију из области заштите од пожара.

VIII ФИНАНСИРАЊЕ

Члан 74.

Средства за организовање и спровођење заштите од пожара обезбеђују у складу са законом друштвено-политичке заједнице, организације и органи.

Члан 75.

У општини се обезбеђују средства за организовање и спровођење заштите од пожара, и то за:

1. рад јединице добровољног ватрогасног друштва из члана 45. став 1. овог закона, и

2. финансирање програмираних активности добровољног ватрогасног друштва и ватрогасног савеза општине за које се оцени да су од значаја за унапређење стања заштите од пожара на њеној територији.

У Републици се обезбеђују средства за финансирање програмираних активности Ватрогасног савеза Србије за које се оцени да су од значаја за унапређење стања заштите од пожара на територији Републике.

Члан 76.

Организације и органи обезбеђују средства за организовање и спровођење заштите од пожара, и то за:

1. рад ватрогасних јединица које су основале, и
2. финансирање програмираних активности добровољног ватрогасног друштва за које оцени да су од значаја за унапређење заштите од пожара за ту организацију.

Члан 77.

Заједнице осигурања имовине и лица уплаћују 6% од премије осигурања од пожара, наплаћене на територији општине, у посебан фонд за противпожарну заштиту у општини на чијој се територији налази осигурана имовина.

Ако се непокретна осигурана имовина налази на територијама више општина, заједница осигурања имовине и лица која врши осигурање, дужна је да уплати 6% од премије осигурања од пожара, у посебан фонд за противпожарну заштиту у свакој општини, сразмерно вредности осигуране имовине која се налази на територији те општине.

Члан 78.

Износ од наплаћених новчаних казни за прекршаје прописа из области заштите од пожара припадају општини на чијој је територији извршен прекршај.

Члан 79.

Средства из чл. 77. и 78. овог закона, средства која организације из члана 76. тачка 2. удруже, као и средства која територијалне ватрогасне јединице остваре својом делатношћу уносе се у посебан фонд за противпожарну заштиту који служи за унапређивање заштите од пожара, и користе се за:

1. набавку опреме и средстава за гашење пожара;
2. изградњу објеката за смештај ватрогасних јединица и опреме;
3. школовање и стручно усавршавање кадрова ватрогасних јединица;
4. развијање превентивно-васпитних активности.

У управљању фондом из претходног става учествују и представници заинтересованих организација и органа.

IX КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 80.

Новчаном казном од 5.000 до 10.000 нових динара казниће се за прекршај организација удруженог рада и друго правно лице:

1. ако не утврде прописану организацију заштите од пожара или не донесу план заштите од пожара и самоуправни општи акт, односно други општи акт, односно не усагласе план заштите од пожара са општинским планом заштите од пожара (чл. 7. и 8. став 1. и члан 9. став 3. овог закона);
2. ако донесе план заштите од пожара без претходно прибављеног мишљења општинског органа (члан 9. став 4. овог закона);
3. ако не прибаве сагласност на просторни и урбанистички план од општинског органа (члан 10. став 2. овог закона);
4. ако започне изградњу, адаптацију и реконструкцију објекта без прибављене сагласности надлежног органа управе на инвестиционо-техничку документацију у погледу мера заштите од пожара (члан 12. овог закона);
5. ако објекте у којима се производе, прерађују и држе запаљиве, експлозивне и сличне материје изгради на месту и на начин супротно одредби члана 13. овог закона;
6. ако користи, односно ставља у погон изграђени, адаптирани и реконструисани објекат, инсталацију, уређај и просторију, пре давања сагласности надлежног органа (члан 14. овог закона);
7. ако технолошке процесе у којима се користе или производе запаљиве и експлозивне материје или стварају експлозивне смеше врше у објектима или просторијама које од других објеката и просторија нису међусобно противпожарно одвојене (члан 15. став 1. овог закона);
8. ако у објектима и просторијама у којима се врше технолошки процеси из члана 15. став 1. не поставе уређаји који омогућавају благовремено откривање, јављање и гашење пожара (члан 15. став 3. овог закона);
9. ако не одржава у исправном стању уређаје и инсталације намењене за откривање, јављање и гашење пожара, односно ако не врши редовну проверу исправности тих уређаја и инсталација на начин и у роковима прописаним у члану 16. овог закона;
10. ако за време жетве и вршидбе не предузима посебне мере заштите од пожара (члан 19. овог закона);
11. ако не изврши обуку радника најмање једанпут у три године или не изврши проверу знања радника из области заштите од пожара најмање једном у току године (члан 24. став 2. овог закона);
12. ако не врши обуку према програму из члана 24. став 3. односно на овај програм не прибаве мишљење надлежног органа за унутрашње послове (члан 24. став 3. овог закона);

13. ако не пријаве надлежном органу управе за унутрашње послове време одржавања обуке и провере знања из области заштите од пожара (члан 24. став 4. овог закона);
14. ако најмање двапут годишње не размотре стање заштите од пожара (члан 25. став 1. овог закона);
15. ако користи опрему и средства за гашење пожара противно одредби члана 27. овог закона;
16. ако прими, распореди на рад или задржи на раду радника који не испуњава прописане услове (чл. 37. и 89. овог закона);
17. ако прими на рад или оспособљава радника за вршење послова заштите од пожара, на начин који није у сагласности са одредбама члана 38. овог закона;
18. ако за гашење пожара ангажује радника ватрогасне јединице који није стручно оспособљен за гашење пожара (члан 49. овог закона);
19. ако не спроводе прописане или наложене мере за заштиту од пожара (члан 70. овог закона),
20. ако не спроведе наложене мере заштите од пожара у року одређеном решењем надлежног органа управе за унутрашње послове (члан 71. овог закона);
21. ако не уплаћује 6% од премије осигурања од пожара (члан 77. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 500 до 1.000 нових динара и одговорно лице у организацији удруженог рада, односно другом правном лицу.

За прекршаје из става 1. тач. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 19. и 20. овог члана казниће се новчаном казном од 2.500 до 5.000 нових динара и појединац који самостално обавља делатност личним радом средствима у својини грађана.

За прекршаје из става 1. тач. 4, 5, 6, 19. и 20. овог члана казниће се новчаном казном од 500 до 1.000 нових динара и појединац.

Члан 81.

Новчаном казном од 2.500 до 6.000 нових динара казниће се за прекршај организација удруженог рада и друго правно лице;

1. ако поступа супротно одредбама члана 18. ст. 1. и 2. овог закона;
2. ако не обезбеди ватрогасну стражу (члан 20. овог закона);
3. ако обавља контролно испитивање и сервисирање превозних и ручних ватрогасних апарата и других ватрогасних средстава и опреме, а не испуњава прописане услове (члан 22. став 2. овог закона);
4. ако поступи супротно одредбама члана 23. овог закона;
5. ако се неовлашћено бави пословима унапређења заштите од пожара (члан 29. овог закона);
6. ако поступа супротно одредбама члана 48. овог закона;

7. ако и поред наређења без оправданог разлога не стави на располагање алат, превозна, техничка и друга средства потребна за гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожених пожаром (члан 54. став 2. овог закона);

8. ако спречава или омета инспектора у вршењу инспекцијских послова или одбије да му да потребне податке и обавештења (члан 68. овог закона);

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 250 до 600 нових динара и одговорно лице у организацији удруженог рада, односно другом правном лицу.

За прекршај из става 1. тач. 1, 4, 6, 7. и 8. овог члана казниће се новчаном казном од 1.500 до 2.500 нових динара појединац који самостално обавља делатност личним радом средствима у својини грађана.

За прекршај из става 1. тач. 1, 4, 6, 7. и 8. овог члана казниће се новчаном казном од 250 до 600 нових динара и појединац.

Члан 82.

Новчаном казном од 1.500 до 3.000 нових динара казниће се за прекршај организација удруженог рада и друго правно лице:

1. ако поступи супротно одредбама члана 17. овог закона;

2. ако не предузме превентивне мере за заштиту од пожара и не обезбеди најпотребнији материјал и средства за гашење пожара (члан 18. став 3. овог закона);

3. ако не поступи по одредби члана 21. овог закона;

4. ако не врши контролно испитивање превозних и ручних ватрогасних апарата, средстава и опреме, у складу са упутством произвођача (члан 22. став 1. овог закона);

5. ако не упозна радника са опасностима од пожара, употребом средстава и опреме за гашење пожара и одговорношћу због непридржавања прописаних и наложених мера заштите од пожара (члан 24. став 1. овог закона);

6. ако не врши контролу проточног капацитета и притиска воде у хидрантској мрежи најмање једном у шест месеци (члан 26. став 2. овог закона);

7. ако спречава или омета члана добровољног ватрогасног друштва и савеза у вршењу контроле из члана 43. овог закона;

8. ако не поступи у смислу става 3. члана 47. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 150 до 600 нових динара и одговорно лице у организацији удруженог рада, односно другом правном лицу.

За прекршај из става 1. тач. 1, 3, 4, 6, 7. и 8. овог члана казниће се новчаном казном од 700 до 1.500 нових динара појединац који самостално обавља делатност личним радом средствима у својини грађана.

За прекршај из става 1. тачка 7. овог члана казниће се новчаном казном од 150 до 600 нових динара и појединац.

Члан 83.

Новчаном казном од 500 до 1.000 нових динара или казном затвора до 60 дана казниће се за прекршај појединац.

1. ако не присуствује обуци и провери знања (члан 24. став 5. овог закона);
2. ако поступи супротно одредби члана 47. овог закона;
3. ако спречава или омета извршење наређења руководиоца гашења пожара (члан 53. овог закона) и
4. ако и поред наређења без оправданог разлога одбије да учествује у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром (члан 53. став 1. тачка 9. и члан 54. став 1. овог закона).

Члан 84.

Новчаном казном од 500 до 1.000 нових динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу управе:

1. ако изда одобрење за изградњу, адаптацију или реконструкцију инвестиционог објекта без претходно дате сагласности надлежног органа управе за унутрашње послове на инвестиционо-техничку документацију у погледу мера заштите од пожара (чл. 12. и 66. овог закона);
2. ако изда одобрење за коришћење, односно стављање у погон изграђеног, адаптираног или реконструисаног објекта, односно инсталација, уређаја и постројења а да претходно надлежни орган за унутрашње послове није утврдио да су у њима спроведене мере заштите од пожара, предвиђене у инвестиционо-техничкој документацији (члан 14. овог закона).

Члан 85.

Новчаном казном од 100 нових динара казниће се на лицу места појединац:

1. ако поступа противно истакнутим упозорењима о мерама забране пушења, употребе отворене ватре, светиљки са пламеном и средстава за паљење и ако употребљава алат који варници (члан 17. овог закона);
2. ако смешта запаљиви материјал на простору који није удаљен најмање шест метара од објекта или дела објекта или ако запаљиви материјал смешта на степенишном простору, ходницима, пролазима и на тавану зграде (члан 23. овог закона).

Новчану казну на лицу места, за прекршаје из става 1. овог члана, наплаћује овлашћени радник органа унутрашњих послова из члана 67. овог закона.

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 86.

Извршно веће доноси ближе прописе о мерама заштите од пожара при извођењу радова заваривања, резања и лемљења као и о посебним мерама заштите од пожара у постојећим објектима у којима је повећана опасност за избијање и ширење пожара.

Члан 87.

Републички секретаријат у споразуму са Републичким секретаријатом за народну одбрану, донеће ближе прописе о начину вршења надзора над спровођењем мера заштите од пожара у организацијама удруженог рада које производе за војне потребе.

Члан 88.

Обавезе и права организација удруженог рада и других организација у области заштите од пожара предвиђене овим законом сходно ће се примењивати и на грађанска правна лица, као и на грађане и појединце који самостално обављају делатност личним радом средствима у својини грађана.

Члан 89.

Радници који су на дан ступања на снагу овог Закона о изменама и допунама Закона о заштити од пожара ("Службени гласник СР Србије", број 15/82) затечени на задацима и пословима из члана 37. овог закона, а нису испуњавали услове за вршење тих задатака и послова могу да наставе рад на тим задацима и пословима, иако немају прописану школску спрему и положен стручни испит, под условом да су на дан ступања на снагу наведеног закона имали најмање 10 година радног искуства на тим задацима и пословима.

Члан 90.

Извршно веће донеће ближи пропис из члана 6. став 7. овог закона у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 91.

Одредбе члана 10. став 1. тач. 2. и 3, члана 12. став 2, члана 13, члана 14. став 2, чл. 15, 17. и 18. став 2, члана 23, члана 66. став. 1. тачка 4, члана 80. став 1. тач. 4, 5, 6, 7. и 8. и ст. 2, 3. и 4, члана 81. став 1. тач. 1. и 4. ст. 2, 3. и 4, члана 82. став 1. тачка 1. и ст. 2. и 3, члана 84. став 1. тач. 1. и 2. и члана 85. став 1. тач. 1. и 2. овог закона примењују се јединствено на целој територији Републике на основу члана 300. став 1. тачка 3. Устава Социјалистичке Републике Србије.

Члан 92.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о заштити од пожара ("Службени гласник СРС", број 50/70), Закон о изменама и допунама Закона о заштити од пожара ("Службени гласник СРС", број 19/75), Закон о изменама и допунама Закона о заштити од пожара ("Службени гласник СРС", број 15/82) и члан 66. Закона о изменама и допунама закона којима су одређене новчане казне за прекршаје ("Службени гласник СРС", број 24/85).

Члан 93.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Социјалистичке Републике Србије".

